

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Deres ref:

Vår ref: LIER 2009/1821

Dato: 24.04.2009

Høringsuttalelse fra Verdal kommune - Pilegrimsmotivet som nasjonal satsing

Verdal formannskapet behandlet nevnte sak i møte den 23. april 2009 som sak nr. 45/09 og fattet slik høringsuttalelse fra Verdal kommune:

1. Verdal kommune støtter den foreslått satsingen på Pilegrimsmotivet.
2. Det er viktig at en pilegrim defineres så inkluderende som mulig. Både religion, kultur, natur og historie vil være vesentlige innholdsmomenter i en pilegrimsvandring – og den enkelte pilegrim må selv bestemme innholdet i sin egen tilnærning til saken. Den ”indre vandring” kan være like viktig som den fysiske vandring, det er derfor viktig at en også kan være pilegrim om en ikke begir seg ut på en fysisk vandring, men bruker bil.
3. Tidshorisonen synes vel kort i forhold til ambisjonene i satsingen, trolig trengs det vesentlig flere år enn 3 for å utvikle et bærekraftig opplegg.
4. Det er riktig å etablere et nasjonalt pilegrimssenter i Trondheim. Det er viktig at senteret får et navn som kan fungere både i kirkelig miljø og i forhold til reiselivssatsing, og som lett kan søkes internasjonalt/nasjonalt på nett. Også Stiklestad som symbol er sentralt og bør kunne presenteres sammen med Nidaroskatedralen som pilegrimsmålet Nidaros. Dette krever et sterkt samarbeid mellom miljøene, det tror vi begge parter vil tjene på.
5. Det er naturlig at det opprettes et eget pilegrimssenter på Stiklestad med egen daglig leder samt en 50% stilling som pilegrimsprest lokalisert til Stiklestad kirke. Hvordan dette kan organiseres inklusive finansiering, må utredes nærmere. Visjonen fra Stiklestad Nasjonale Kultursenter om at leden Stiklestad – Nidaros bør være Norges mest brukte led, begge veier, støttes. Det er viktig at leden framstår som attraktiv og underbygger fortellingen om Olav.
6. For at Olavsarven skal fenge bredt nok, er det avgjørende å sette Olavsarven inn i tverrfaglig og samtidig kontekst. Stiklestad Nasjonale Kultursenters forlag om at Olavsarven blir gjenstand for flerfaglig kunnskapsutvikling som grunnlag for formidling og at det stilles midler til rådighet for dette støttes. Det vil være naturlig at SNK utvider sin allerede flerfaglige kompetanse for å få til dette og at det opprettes et flerfaglig forskningsprogram med tittel ”Olavsarvens tolkninger og bruk

historisk og i samtiden”. Et dialogforum mellom Biskopen i Nidaros, Nidaris pilegrimsgård, Olavsfestdagene, SNK, NTNU og HINT rundt Olavsarvens aktuelle innhold vil være av stor nytte.

7. Behovet for midler til å finansiere en så betydelig satsing som det som foreslås, er stor. Forslaget om å opprette et pilegrimsfond av betydelig størrelse, hvor ulike pilegrimsrelaterte tiltak kan søke støtte, er absolutt nødvendig. Det er viktig å sike at det arbeid og de ressurser som legges ned i pilegrimssatsingen, gir varig verdiskaping. Det er en forutsetning at Miljødepartementet og Kultur- og kirke departementet samordner sine satsninger i årene som kommer.

Samlet saksframstilling av saken følger vedlagt.

Dette til underretning.

Med hilsen

Line Therese Ertsås
konsulent

Kopi til:
Kommunalsjef Inger Marie Bakken

Verdal kommune

Samlet saksframstilling

Høring - Pilegrimsmotivet som nasjonal satsing

Saksbehandler: Inger Marie Bakken	Arkivref: 2009/1821 - /C50
E-post: inger-marie.bakken@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74048262	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Verdal formannskap	23.04.2009	45/09

Saksprotokoll i Verdal formannskap - 23.04.2009

BEHANDLING:

Ved votering ble rådmannens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

8. Verdal kommune støtter den foreslått satsingen på Pilegrimsmotivet.
9. Det er viktig at en pilegrim defineres så inkluderende som mulig. Både religion, kultur, natur og historie vil være vesentlige innholdsmomenter i en pilegrimsvandring – og den enkelte pilegrim må selv bestemme innholdet i sin egen tilnærning til saken. Den ”indre vandring” kan være like viktig som den fysiske vandring, det er derfor viktig at en også kan være pilegrim om en ikke begir seg ut på en fysisk vandring, men bruker bil.
10. Tidshorizonten synes vel kort i forhold til ambisjonene i satsingen, trolig trengs det vesentlig flere år enn 3 for å utvikle et bærekraftig opplegg.
11. Det er riktig å etablere et nasjonalt pilegrimssenter i Trondheim. Det er viktig at senteret får et navn som kan fungere både i kirkelig miljø og i forhold til reiselivssatsing, og som lett kan søkes internasjonalt/nasjonalt på nett. Også Stiklestad som symbol er sentralt og bør kunne presenteres sammen med Nidaroskatedralen som pilegrimsmålet Nidaros. Dette krever et sterkt samarbeid mellom miljøene, det tror vi begge parter vil tjene på.
12. Det er naturlig at det opprettes et eget pilegrimssenter på Stiklestad med egen daglig leder samt en 50% stilling som pilegrimsprest lokalisert til Stiklestad kirke. Hvordan dette kan organiseres inklusive finansiering, må utredes nærmere. Visjonen fra Stiklestad Nasjonale Kultursenter om at leden Stiklestad – Nidaros bør være Norges mest brukte led, begge veier, støttes. Det er viktig at leden framstår som attraktiv og underbygger fortellingen om Olav.

13. For at Olavsarven skal fenge bredt nok, er det avgjørende å sette Olavsarven inn i tverrfaglig og samtidig kontekst. Stiklestad Nasjonale Kultursenters forlag om at Olavsarven blir gjenstand for flerfaglig kunnskapsutvikling som grunnlag for formidling og at det stilles midler til rådighet for dette støttes. Det vil være naturlig at SNK utvider sin allerede flerfaglige kompetanse for å få til dette og at det opprettes et flerfaglig forskningsprogram med tittel "Olavsarvens tolkninger og bruk historisk og i samtiden". Et dialogforum mellom Biskopen i Nidaros, Nidaris pilegrimsgård, Olavsfestdagene, SNK, NTNU og HINT rundt Olavsarvens aktuelle innhold vil være av stor nytte.
14. Behovet for midler til å finansiere en så betydelig satsing som det som foreslås, er stor. Forslaget om å opprette et pilegrimsfond av betydelig størrelse, hvor ulike pilegrimsrelaterte tiltak kan søke støtte, er absolutt nødvendig. Det er viktig å sike at det arbeid og de ressurser som legges ned i pilegrimssatsingen, gir varig verdiskaping. Det er en forutsetning at Miljødepartementet og Kultur- og kirkedepartementet samordner sine satsninger i årene som kommer.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Verdal kommune støtter den foreslått satsingen på Pilegrimsmotivet.
2. Det er viktig at en pilegrim defineres så inkluderende som mulig. Både religion, kultur, natur og historie vil være vesentlige innholdsmomenter i en pilegrimsvandring – og den enkelte pilegrim må selv bestemme innholdet i sin egen tilnærning til saken. Den "indre vandring" kan være like viktig som den fysiske vandring, det er derfor viktig at en også kan være pilegrim om en ikke begir seg ut på en fysisk vandring, men bruker bil.
3. Tidshorizonten synes vel kort i forhold til ambisjonene i satsingen, trolig trengs det vesentlig flere år enn 3 for å utvikle et bærekraftig opplegg.
4. Det er riktig å etablere et nasjonalt pilegrimssenter i Trondheim. Det er viktig at senteret får et navn som kan fungere både i kirkelig miljø og i forhold til reiselivssatsing, og som lett kan søkes internasjonalt/nasjonalt på nett. Også Stiklestad som symbol er sentralt og bør kunne presenteres sammen med Nidaroskatedralen som pilegrimsmålet Nidaros. Dette krever et sterkt samarbeid mellom miljøene, det tror vi begge parter vil tjene på.
5. Det er naturlig at det opprettes et eget pilegrimssenter på Stiklestad med egen daglig leder samt en 50% stilling som pilegrimsprest lokalisert til Stiklestad kirke. Hvordan dette kan organiseres inklusive finansiering, må utredes nærmere. Visjonen fra Stiklestad Nasjonale Kultursenter om at leden Stiklestad – Nidaros bør være Norges mest brukte led, begge veier, støttes. Det er viktig at leden framstår som attraktiv og underbygger fortellingen om Olav.

6. For at Olavsarven skal fenge bredt nok, er det avgjørende å sette Olavsarven inn i tverrfaglig og samtidig kontekst. Stiklestad Nasjonale Kultursenters forlag om at Olavsarven blir gjenstand for flerfaglig kunnskapsutvikling som grunnlag for formidling og at det stilles midler til rådighet for dette støttes. Det vil være naturlig at SNK utvider sin allerede flerfaglige kompetanse for å få til dette og at det opprettes et flerfaglig forskningsprogram med tittel "Olavsarvens tolkninger og bruk historisk og i samtiden". Et dialogforum mellom Biskopen i Nidaros, Nidaris pilegrimsgård, Olavsfestdagene, SNK, NTNU og HINT rundt Olavsarvens aktuelle innhold vil være av stor nytte.
7. Behovet for midler til å finansiere en så betydelig satsing som det som foreslås, er stor. Forslaget om å opprette et pilegrimsfond av betydelig størrelse, hvor ulike pilegrimsrelaterte tiltak kan søke støtte, er absolutt nødvendig. Det er viktig å sike at det arbeid og de ressurser som legges ned i pilegrimssatsingen, gir varig verdiskaping. Det er en forutsetning at Miljødepartementet og Kultur- og kirkedepartementet samordner sine satsninger i årene som kommer.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

[På livets vei. Pilegrimsmotivet – et nasjonalt utviklingsprosjekt. En utredning for Kirke- og kulturdepartementet av Per Kvistad Uddu 1. januar – 31. desember 2008](#)

Saksopplysninger:

Statsråd Trond Giske tok i januar 2008 initiativ til å etablere et prosjekt for nasjonal pilegrimssatsing med utgangspunkt i Nidarosdomen som pilegrimsmål.

Prosjektets mål var å utarbeide et forslag til en strategisk plattform for fornyelse og utvikling av pilegrimstradisjonene, med nasjonalt og internasjonalt fokus. Prosjektet skulle ta utgangspunkt i Nidarosdomen som pilegrimsmål og forankres i Olavsarven.

Visjonen som foreslås er:

"Pilegrimsvandring vil i framtida få stor betydning for alle menneskers liv"

"Den nasjonale pilegrimssatsingen skal bidra til at Trondheim/Nidaros i 2030 skal fremstå som et av de viktigste pilegrimsmål i Europa"

Utredningen foreslår en samordning, styrking og satsing på pilegrimsmotivet i Norge.

For å ivareta det lokale engasjementet er det foreslått tilskuddsordninger og en landsomfattende medlemsforening som sikrer ildsjelenes fortsatte eierskap til utviklingen og satsingen.

Det foreslås å samle et helhetlig nasjonalt ansvar på feltet i et nasjonalt

Pilegrimssenter som er foreslått lagt til Trondheim.

I tillegg foreslås regionale senter lagt til de sterkeste fagmiljøene og knyttet til ledene rundt omkring i landet, for å styrke den regionale forankringen av modellen.

Det blir viktig å samarbeide tett med reiselivets aktører, og for å styrke denne delen av satsingen foreslås opprettingen av et større pilegrimsfond. Avkastningen her forelås å gå til utviklingen av nye rimelige overnattingssteder langs ledene, til rimelige serveringssteder og til incentivmidler for nye produkter fra småskalaprodusentene langs ledene.

I tillegg foreslås etablering av permanente utvalg og møteplasser for pilegrimsliv og reiseliv.

Kirkens rolle foreslås styrket gjennom et antall nye pilegrimsprester, som får en viktig rolle i utviklingen av det åndelige/spirituelle innhold i vandringene. Dessuten foreslås åpne vegkirker langs ledene i høysesongen for vandrerne.

En omfattende tiltakspakke lanseres over tre år, i 2010, 2011 og 2012. I det første gjennomføringsåret spiller Pilotprosjekt Pilegrimsleden en viktig rolle.

Vurdering:

Rådmannen er svært fornøyd med at det satses nasjonalt på utvikling av pilegrimstradisjonene, med så vel internasjonalt som nasjonalt fokus. Olavsarven er for oss viktig å ta vare på og videreutvikle.

Forslagene i utredningen er ambisiøse og krever tilførsel av betydelige økonomiske midler.

Enkelte av de mer detaljerte spørsmålene må vi komme tilbake til senere, som f.eks. ansvar for rydding og merking av leder.

For at pilegrimsvandring skal kunne få den dimensjonen som det foreslås, må den enkelte pilegrim oppleve at alle former for infrastruktur (som transport, overnatting, servering, merking) er på plass, samtidig er det krevende å få utviklet denne infrastrukturen før etterspørselen begynner å øke. Det vil neppe være mulig å utvikle en næring basert på f.eks. transport, overnatting, servering som er lønnsom på mange år ennå.

Rådmann har vært i dialog med Stiklestad Nasjonale Kultursenter når det gjelder forslaget om pilegrimsmotivet som nasjonal satsing. Forslaget vurderes å representere en sterk utviklingskraft både innholdsmessig for Olavsarven og stedsutviklingsmessig for de steder som berøres av leden.

Følgende bør etter rådmannens syn inngå i en uttalelse:

Det er viktig at en pilegrim defineres så inkluderende som mulig. Både religion, kultur, natur og historie vil være vesentlige innholdsmomenter i en pilegrimsvandring – og den enkelte pilegrim må selv bestemme innholdet i sin egen tilnærming til saken. Den ”indre vandring” kan være like viktig som den fysiske vandring, det er derfor viktig at en også kan være pilegrim om en ikke begir seg ut på en fysisk vandring, men bruker bil.

Tidshorisonten synes vel kort i forhold til ambisjonene i satsingen, trolig trengs det vesentlig flere år enn 3 for å utvikle et bærekraftig opplegg.

Det er riktig å etablere et nasjonalt pilegrimssenter i Trondheim. Det er viktig at senteret får et navn som kan fungere både i kirkelig miljø og i forhold til reiselivssatsing, og som lett kan søkes internasjonalt/nasjonalt på nett. Også Stiklestad som symbol er sentralt og bør kunne presenteres sammen med Nidaroskatedralen som pilegrimsmålet Nidaros. Dette krever et sterkt samarbeid mellom miljøene, det tror vi begge parter vil tjene på.

Det er naturlig at det opprettes et eget pilegrimssenter på Stiklestad med egen daglig leder samt en 50 % stilling som pilegrimsprest lokalisert til Stiklestad kirke. Hvordan dette kan organiseres inklusive finansiering, må utredes nærmere. Visjonen fra Stiklestad Nasjonale Kultursenter om at leden Stiklestad – Nidaros bør være Norges mest brukte led, begge veier støttes. Det er derfor viktig at leden framstår som attraktiv og underbygger fortellingen om Olav.

For at Olavsarven skal fenge bredt nok, er det avgjørende å sette Olavsarven inn i tverrfaglig og samtidig kontekst. Stiklestad Nasjonale Kultursenter sitt forslag om at Olavsarven blir gjenstand for flerfaglig kunnskapsutvikling som grunnlag for formidling og at det stilles midler til rådighet for dette støttes. Det vil være naturlig at SNK utvider sin allerede flerfaglige kompetanse for å få til dette og at det opprettes et flerfaglig forskningsprogram med tittel ”Olavsarvens tolkninger og bruk historisk og i samtiden”. Et dialogforum mellom Biskopen i Nidaros, Nidaros pilgrimsgård, Olavsfestdagene, SNK, NTNU og HINT rundt Olavsarvens aktuelle innhold vil være av stor nytte.

Behovet for midler til å finansiere en så betydelig satsing som det som foreslås, er stor. Forslaget om å opprette et pilegrimsfond av betydelig størrelse, hvor ulike pilegrimsrelaterte tiltak kan søke støtte, er absolutt nødvendig. Det er viktig å sikre at det arbeid og de ressurser som legges ned i pilegrimssatsingen, gir varig verdiskaping. Det er en forutsetning at Miljødepartementet og Kultur- og kirke departementet samordner sine satsninger i årene som kommer.

Verdal kommune anbefaler at den foreslått satsingen gjennomføres.

Forslaget til vedtak er oversendt departementet som forløpig uttalelse for å overholde høringsfristen 15. april. Formannskapetets vedtak oversendes som endelig uttalelse den 24. april.